

Afrapportering af fra lavbundsprojektet Emb Å

Promilleprojekt 8507 Klimaindsats på kulstofrige landbrugsjorder udført i 2022

AP1: Lavbundsprojekt ved Emb Å, Mors

Oplands- og miljøkonsulent Lene Gadgaard, Fjordland

Indledning

Udtagning af lavbundsjord er en omkostningseffektiv måde at reducere klimagasudledning fra Dansk landbrug. Landmænd og lodsejere indgår i frivillige ordninger som kan være ledet af enten kommune eller Naturstyrelsen. Det er dog altafgørende for et projekts gennemførelse at landmænd og lodsejere er med i projektet fra start og derfor et ønske om at udbrede kendskabet til begrebet Living labs. En metode der sikrer lokal forankring og medejerskab i projektet.

Arbejdsopgaver

1-3

Afholdte TEAMS møde mellem Morsø kommune v. Jakob Bruun, Fjordland v. Helle Kalkrup og bestyrelsesformand i Fjordland Leif Graversen. Møderne blev brugt til at finde egnede områder og tænke i mulige projekter, men ikke detaljerede projekter. Der var fælles enighed om at lodsejere skal være den drivende kraft og deres ønsker og holdning skal skabe projektet.

Det blev besluttet at kommunen kunne køre projektet, hvis der ønskes jordfordeling eller lodsejerne ikke selv havde ressourcer til at indsende en ansøgning til Klima-lavbundsordningen.

4

Der blev ikke nedsat et gruppe af udvalgte lodsejere pga. antallet af lodsejere var så lille at v. fint kunne samle dem én gang.

5

Lodsejermødet

Lodsejere:

Niels Jørgen Clausen, Niels Dissing Clausen, Tommy Hensberg, Christoffer Hensberg, Meiner Nørgaard, Anne Marie Hammer, Kristen Høegh Nielsen Zepeda-Riis, Jimmi Andersen, Claus Vilsgaard

Derudover: Leif Graversen, formand Fjordland, Jacob Bruun, Morsø Kommune, Frank Bundgaard, Seges, Lene Gadgaard og Helle Kalkrup, Fjordland (referent)

Jacob Bruun og helle Kalkrup valgte ud fra ovenstående møde et område ud og ville holde et kollektivt opstartsmøde med lodsejerne.

Som navnet antyder var det vigtigt at fastslå overfor lodsejere at mødet er for at starte et evt. projekt op. Der blev ikke fremlagt et færdigt projekt, de kunne sige ja eller nej til. Mødet holdes udelukkende for at oplyse lodsejere om mulighederne i et lavbundsprojekt, høre hvilke ønsker har lodsejerne til i projektet, samt indsamle vigtig viden fra lodsejerne om deres jord såsom drænforhold, forhistorie mm.

Mødet holdtes i et forsamlingshus i lokalområdet.

Det blev gjort klart at ordningerne er frivillige og det er helt legalt, hvis lodsejere ikke ønsker at indgå i projektet. Formanden for Fjordland, Leif Graversen deltog også i mødet og havde egner erfaringer fra et lign. projekt, samt gjorde det klart for lodsejerne, hvorfor projekter om udtagning af lavbundsjord er så vigtig. Ikke alle lodsejere er

landmænd, de kan sidde uforstående overfor vigtigheden af projektgennemførelse, derfor vigtigt at få vidensniveauet op på samme højde for alle lodsejere.

De fleste lodsejere var positive overfor projektet, i hvert fald for en forundersøgelse.

Dog var det en nøgleperson, som var meget kritisk og ikke ønskede at deltage.

Lodsejeren havde fået en forkert opfattelse af omfanget af projektet og forvekslede nogle begreber, som især gjorde projektet uspiseligt. Den store hurdle var at han havde opfattelsen af at oplandet, altså de jorde der afvander til projektområdet, skulle vådlægges. Det er kun selve projektarealet som er ca.1% af oplandet der skal vådlægges. Men det var ikke muligt at vende stemningen på mødet.

Efterfølgende præciserede Morsø kommune i et brev de forskellige begreber, men der var ikke opbakning til at indgå i en forundersøgelse, som netop kunne skabe klarhed over områdets potentialer og graden af vådlægning.

Da der egentlig var stor tilslutning til projektet og vi fik skabt klarhed for de fleste lodsejere, er området stadig i spil. Lige nu afventes der afklaringer på forskellige parametre såsom §3 og ammoniakdeposition. Når der er helt klare regler i ordningen, kan projektet evt. forsøges igen. Der var flere lodsejere som gerne ville udbygge området, så planen er at flytte projektarealet efter lodsejertilslutning.

Læring nr.1 er at der via kort og udsendte materiale ikke skal kunne skabes uklarhed over projektets størrelse og funktion.

6

Test af formand Leif Graversens arealer på lavbundsplatformen på landmand.dk. Det kan give rigtige gode muligheder for konsulenter og landmænd. Det skaber stort overblik, og de ønsker og muligheder konsulenterne fandt blev vel taget imod. Den endelige platform er netop præsenteret og det bliver spændende at arbejde videre med.

7

Det er aftalet at afholde endnu et Living lab møde i Snedsted på Thy. Her er det nogle lodsejere som har jord i en afvandet mose, som har rettet henvendelse til Fjordland om et evt. projekt. Oplandskonsulent Lene Gadgaard tager til Thy onsdag d. 7. december og snakker med den største lodsejer i mosen ca. 2/3 af arealer ejer han. Han kan fortælle om afvandingen og hvilke udfordringer og ønsker der er for fremtiden.

Efter dette møde er planen at afholde et kollektivt opstartsmøde sammen med Thisted kommune og resten af lodsejerne.

8 ikke muligt da projektet gik i stå.

Bilag

Dagsorden og referat fra Teams møde med Morsø kommune

Invitation og referat fra lodsejermøde